

Erasmus + mobilitás beszámoló

Város: Berlin

Intézmény: Hochschule für Musik "Hanns Eisler" Berlin

Név: Farkasházi Dávid

Időtartam: 2017. február – 2017. június

Tippek kiutazóknak:

- szálláskereséshez:

A szállás-kérdés nagyon nehéz Berlinben. A város rengeteg embert, diákot vonz évről évre ezért gyakorlatilag telített, nem győzi befogadni az embertömeget. Épp ezért a szállás megtalálására bőséges időt kell hagyni (amennyiben nincs helyi ismerős, aki eleve felajánlja, hogy lakhatunk nála). Arra is érdemes felkészülni, hogy a legolcsóbb szoba is 350 euró körül van egy hónapra, de az átlagos ár inkább 400-450 euró körül mozog, ennél persze még drágább is lehet a szoba minőségétől függően. Különböző lehetőségek állnak a kiutazó előtt:

-Diákapartmanok: ezek ma nagyon divatosak a legtöbb európai egyetemvárosban. Hatalmas épületekben kb. 20-25 négyzetméteres diákapartmanok állnak rendelkezésre. Ezekben saját fürdő és egy kicsit konyharész is tartozik, tehát kényelmesek, viszont nagyon drágák, akár 600 euró is lehet egy hónapra. Továbbá rengeteg diák szeretne ilyen helyen lakni, ezért nagyon nagy a verseny a helyek megszerzésére; érdemes azonnal nekikezdeni a jelentkezésnek. Azt is fontos megjegyezni, hogy ezek a helyek néha bútorozatlanul állnak rendelkezésre, valamint, hogy csak minimum teljes szemeszterre lehet bérelni. Egy szemeszter 6 hónap, amiből 4 hónap tanítás, 2 hónap tanításmentes időszak. Ha az ember 4 hónapig van Erasmuson akkor is 6 hónapra tudja csak kivenni ez ilyen apartmanokat. Ha nem kívánja ilyen hosszan igénybe venni az apartmant, akkor vagy keres valakit, aki esetleg szintén apartmant keres a következő szemesztertől és hajlandó már előbb kivenni azt, vagy pedig az ember kénytelen fizetni a maradék időre is, amikor esetleg már nincs is Erasmus-szerződése. Érdemes hát erre odafigyelni.

-lakásbérlés: ebben nincs nagy tapasztalatom, de az biztos, hogy nem olcsó és nem ritkán bejelentett munkahely és német bankszámla kell hozzá.

-szobabérlés: ez a leginkább gyakori megoldás Berlinben. Az emberek itt teljesen máshogy állnak hozzá a saját életterükhöz: azt szívesen osztják meg másokkal, ez a berlini „Wohnung-kultúra” hazánkban még nem elterjedt. Ha valaki elutazik mondjuk 10 napra máris felrakja a szobája hirdetését valamelyik szálláskereső honlapon, amilyenből rengeteg van. Sokan utaznak el hosszabb időre, akár hónapokra, így könnyű szerrel szerezhünk egy szobát az Erasmus idejére. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy minden ilyen bérléshez személyes kontaktus kell; szimplán e-mail formájában nagyon nehéz szobához jutni, mert a tulajdonos szeretné látni személyesen ki lesz ott a távollétében. Tehát általánosságban elmondható:

-Berlinben szállást találni nem könnyű és időigényes

-érdemes azonnal felvenni a kapcsolatot a különböző diákszállások üzemeltetőivel (legközkedveltebb az **Studierentenwerk** cég www.stw.berlin). Érdemes a fogadó egyetemnek is írni, mert egy bizonyos limitig ők is tudnak közvetíteni ezekhez a cégekhez.

-ha nem találtunk még szállást és közeleg az indulás érdemes Airbnb-t foglalni az első 1-2 hétre, esetleg első hónapra. Ez nem feltétlenül olcsó, viszont majdnem mindig találni viszonylag jó áron rendes szobát. Ha pedig ott vagyunk már sokkal könnyebben tudunk keresni, megnézni más helyeket. A személyes jelenlét nagyon fontos Berlinben. Különböző ismeretségek és a személyes jelenlét által biztosan találunk szállást, ha türelemmel keresünk.

-étkezés:

Berlin nem a legolcsóbb, de nem is a legdrágább város a világon. Az éttermek általában kicsit drágábbak mint itthon, egy igényes helyen egy leves kb. 6-8 euró, egy főétel 8-15 euró. Ennél olcsóbb éttermek is vannak bőven, de körülbelül ez a norma. Ha bevásárolni akarunk akkor a **Lidl** és az **Aldi** a legolcsóbbak, a **Rewe** kifejezetten drágának számít. Napközbeni étkezésre talán a legalkalmasabbak a diákmenzák, melyeket az említett *Studierentenwerk* üzemeltet. Az egyetemre való beiratkozásnál kapunk egy lila mensa-kártyát, melyre pénzt tölthetünk fel (ezt a menzák bejáratánál elhelyezett speciális automatáknál tehetjük meg). Én a Hanns Eisler Hochschule saját menzáján ebédeltem általában, ami az iskola mellett van. Igényes, jó hangulatú (és természetesen zsúfolt) hely, jó minőségű ételekkel, a diákoknak pedig minden féláron van. Egy ebéd, függően attól, hogy veszünk-e a főételhez salátát, leves, vagy innivalót 2,5-6 euróból kijön, ami Berlinben nagyon kedvező.

-kedvenc helyek:

Étkezés tekintetében sok érdekes hely van a Friedrichstraße metrómegállótól a Georgenstraße-n a Museumsinsel felé elindulva az S-Bahn sínei alatt kiépített félköríves csarnokokban. Szintén a környéken van a **Treffpunkt Berlin** (Friedrichstraße-Mittelstraße kereszteződés), amely inkább pub, de enni is lehet. Az iskola mellett közvetlenül is remek – bár drága – éttermek vannak.

Kulturális szempontból Berlin verhetetlen, gyakorlatilag bármelyik múzeumba megyünk remek élményben lesz részünk. Ezen belül én nagyon szerettem a Neues Museum-ot, amely az őskor és az ókor (kiemelten Egyiptom) történetét mutatja be. Mindenképpen érdemes akár sokszor ellátogatni a **Dussmann KulturKaufhaus**-ba (szintén a Friedrichstraße-n), ahol egy 4 szintes könyvesbolt-, az alsó szinten pedig egy remek kotta- és zeneműbolt található. Rengeteg érdekes dolog van itt, órákig lehet bolyongani.

Ha csak sétálni akarunk a természetben, akkor bármelyik városi parkot választhatjuk, mindegyik gyönyörű és tiszta. A **Tiergarten** a legnagyobb, itt található az Állatkert (**Zoologischer Garten**) is, amely nem olcsó, de egyszer mindenképpen érdemes elmenni, mert fantasztikus.

-érdekes helyek:

Berlinben gyakorlatilag minden érdekes, de ha ki kell emelni valamit, akkor az mindenképpen a **Berlini fal** történetéhez kapcsolódó helyek. Így érdemes felkeresni a **Checkpoint Charlie**-t és az ott található

múzeumot, valamint az **East Side Gallery**-t. Szintén érdemes elmenni **Potsdamba**, ami az RE járatokkal mindössze fél óra, és a semestertickettel ingyenes a helyi közlekedés is.

-egyetemi ügyintézési tapasztalatok:

A Hanns Eisler Hochschule nagyon rugalmas a hallgatók felé történő ügyintézésben. Mindenki megértő, segítőkész és türelmes. Lehet angolul is intézkedni, ebben eltérőek a hozzáállások, van akinek természetes, hogy még nem mindenki beszél németül, aki odakerül, van aki viszont felvonja a szemöldökét – de azért igyekszik segíteni angolul is. Amire figyelni kell, hogy az egyetem tanulmányi irodáinak a nyitva tartása meglehetősen korlátozott a budapesti Zeneakadémiához képest. Hetente 2-3 alkalommal vannak nyitva, akkor is csak 2 órát (általában 10-12-ig vagy 14-16 óráig). Ez például az első tanulmányi héten nagyon zavaró, mikor minden diák szeretné átvenni a semesterticketet, mellyel ilyen utazhat a városban, viszont azonnal óriási sor alakul ki, ezért gyakran csak 3-4 nappal később lehet megszerezni a papírt, addig minden nap meg kell venni a napijegyet. A könyvtár nyitva tartása szintén nagyon esedékes, pár óra csak naponta, az ebédszünet két órás. Cserébe nincs beiratkozási díj és kölcsönzési limit.

Miért tetszik/miért nem tetszik a fogadó egyetemen?

Nagyon tetszett a Hanns Eisleren, hogy mennyire praktikus mindenkinek a hozzáállása. Az egész épület, a tanárok és minden, ami körbevett jól láthatóan a színvonalas oktatásról szól. Az oktatók és tanulmányi ügyintézők nagyon segítőkészek és rugalmasak. Az épület kényelmes, sok helyen le lehet ülni, ha várunk egy órára. Minden emelet egy-egy önálló tanszék, tehát a Karmester-Karvezető-Korrekpetíció tanszék (Abteilung C) is önálló emeletet képzett. Itt minden-, a tanszékhez szükséges információ (kredithálók, tantervek, próbátogatások időpontjai, tanárok elérhetőségei) megtalálható az iroda melletti faliújságon. A karvezető tanszéknek saját terme van, melyben két zongora, kis (elektromos) orgona, csembaló, próbatér, székek, kivetítő, saját MacBook Pro, egy kényelmes kanapé és egy kottákkal teli szekrény is megtalálható. Rendkívül magas színvonalú az oktatás minden szakon, miközben ez nem megy a közösségi élet rovására. Az is nagyon szimpatikus volt, hogy Erasmus-os hallgatóként ingyen kaptam az egyetemi nyelvórákat.

Nem tetszett ugyanakkor a könyvtár limitált elérhetősége, valamint, hogy a tanulmányi ügyintézők irodája is ritkán volt nyitva. Szintén eléggé vitatható az egyetem **gyakorlófoglалási** rendszere: csak 4 órával előre lehet foglalni. Tehát ha tudom, hogy délután 4-től szeretnék egy termet, azt csak aznap délután kezdhetem el lefoglalni. 15 perces sávokkal lehet megtoldani a foglalást. Viszont ha például fél 1-től 3-ig óráim van és nem tudok negyed óránként a telefonomra nyomni, akkor könnyen lehet, hogy másvalaki „rálicitál” a foglalásomra és fél 5-től más másé a terem.

Milyen várható hasznot jelent majd a külföldön eltöltött időszak?

A külföldön eltöltött időszak mind szakmailag, mind a személyiségfejlődés-szemponjtjából nagyon hasznos volt. Mikor az ember belekerül egy teljesen idegen környezetbe, ahol mindent egyedül kell megoldani, akkor hirtelen döntéshelyzet alakul ki; feladom, vagy megoldom? Miután pedig az ember megoldotta a problémákat, hirtelen kiviláglik, hogy igenis megállja a helyét a nagyvilágban. Ez a fajta talpraesett önállóság tehát mindenképpen hasznos tapasztalat volt.

Szakmailag sok olyan élményben volt részem, amelyek szintén meghatározóak lesznek a későbbiekben. A tanároktól kapott értékes képzésen túl részt vettünk olyan projekteknél is, mint

például a 2017. november 16-án megrendezésre került **"Die Absolventen"** koncert, melynek keretében a Bach-család motettáiból adtunk koncertet az egyetem koncerttermében. A projekt érdekessége az volt, hogy a koncertet élőben közvetítette a **Berlini Kulturrádió** (RBB), ahol az egyes vezetők rövid interjúkat is adtak, köztük én is. Nagyon érdekes volt belelátni abba, hogy hogyan zajlik le egy ilyen projekt egy világvárosban. Volt alkalmam továbbá próbákat is tartani berlini kórusoknak; értékes tapasztalat volt az is, hogy hogyan működnek az ottani kórusok, milyen gyorsan tanulnak, milyen a kórusok szervezeti felépítése és milyen az ottani karnagyi bérezés.

Nagyon fontos élmények voltak a Berlini Filharmonikus Zenekar próbái, melyekre lehetőségünk volt ellátogatni. Olyan karmestereket nézhettem munka közben, mint **Christian Thielemann**, **Herbert Blomstedt** vagy **Yannick Nézet-Seguin**.

Összességében tehát egy szélesebb rálátást adott a kint töltött időszak a saját szakmám lehetőségeihez és annak mélységeihez, módszereihez, miközben emberileg is céltudatosabb, önállóbb lettem. Megfelelő nyelvtudás birtokában pedig akár a későbbi kinti munkalehetőség esélyét is jelentheti az Erasmus.

Összehasonlítva a Zeneakadémiánkkal, mi az előnyünk, mi a hátrányunk?

A Zeneakadémiával összehasonlítva nagyon érdekes konzekvenciára jutottam. Összességében az mondható el, hogy a Hanns Eisler egyetem sokkal praktikusabb és szervezettebb. Az épület nem olyan patinás, mint a Liszt Ferenc téri épület Budapesten, viszont sokkal több benne az ülőhely, ahol a diák várakozhat, vagy pihenhet. A diákok már a szemeszter elején kézhez kapják a teljes félévi tervezetet minden tárgyból; mikor lesznek az órák, ki mikor ad elő (ha például egy szemináriumról van szó), pontosan mikor vannak a próbálátogatások, stb. Az egész egyetemi működésen jobban érződik, hogy valóban minden az oktatásról szól.

Ugyanakkor másik oldalról nekik sokkal kevesebb lehetőségük kínálkozik például valódi kórusal dolgozni. Az egész karvezető-szak kisebb, csupán 6 diákból áll. A Zeneakadémia nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az elméleti ismereteket gyakorlati szinten is ki lehessen próbálni, kamatoztatni. Berlinben az ilyen lehetőségek száma esetleges, épp ezért ezen a téren szerintem a Zeneakadémia sokkal előrébb jár. A könyvtár szintén jelentősen jobban használható Budapesten, mint Berlinben. Talán a **diplomakoncertek** szervezése kapcsán ugrik ki leginkább a két egyetem hozzáállása közti különbség; Budapesten egy diplomakoncert óriási dolog, a Zeneakadémia pedig mindent megtesz azért, hogy a hallgató a legjobb élménnyel végezze el a koncertet. Berlinben ez sokkal esetlegesebb; nem feltétlenül fog az ember a Konzerthausban vezényelni, vagy profi együttessel dolgozni. Ezen a szinten tehát úgy tűnik a Hanns Eisler hozzáállása felületesebb; azonban ők ezt azért csinálják így, mert meggyőződésük, hogy a hallgató karrierje a diploma megszerzése után kezdődik, és számos kiváló-, a diplomakoncertnél jóval nívósabb előadást fog tartalmazni. Itthon mintha mindent feltennénk egy lapra; a legfontosabb a diplomakoncert sikere, utána viszont ki tudja mikor lesz lehetőség ismét a Nagyteremben állni? Összességében a nagy különbség az, hogy Budapest **több lehetőséget** biztosít, de **kevesebb perspektívát** láttat, mint Berlin. Számomra nagyon érdekes volt mindkét hozzáállás megismerése és ezért nagyon hálás vagyok.

Név: Goda Sára

Időtartam: 2018/19 I. félév

Tippek kiutazóknak:

Szálláskereséshez

Szerencsére én egy ismerősömnél béreltem szobát, így egyszerűen megoldódott a szálláskeresés, de úgy tudom, hogy elég nehézkes Berlinben elfogadható áron szobát/lakást találni.

Étkezés

Érdeemes nagyobb bevásárlóközpontokban vásárolni (Edeka, Rewe), és otthon főzni. A kisebb boltok, illetve éttermek költségesebbek, de az árak hasonlóak, mint Budapesten.

Kedvenc helyek

Berlin fantasztikus város, érdemes sokat sétálni. Az utcák, parkok, templomok és múzeumok remek kikapcsolódást nyújtanak. A Friedrichstraßen végigsétálni vagy a Zoologischer gartennél körülnézni nagyszerű időtöltés, főleg karácsony környékén, amikor a város gyönyörűen ki van világítva ünnepi fényekkel.

Érdekes helyek

- Martin-Gropius Bau
- Hamburger Bahnhof
- Brandenburger Tor
- C/O Museum
- Bode Museum
- Dalí Museum
- Tiergarten

Banki ügyintézés

Nem nyitottam Berlinben bankszámlát, mert egy félévre nem volt érdemes. A kinti pénzügyeket magyar bankszámláról is könnyen el lehetett intézni. Csak az főiskolának kellett utalni kiutazás előtt, illetve a szobabérlésért. Szerintem akkor érdemes a fogadó országban bankszámlát nyitni, ha az illető néhány hónapnál hosszabb időt tölt ott.

Egyetemi ügyintézési tapasztalatok

Számomra egyszerűen ment az ügyintézés, mivel Berlinben mindenki jól beszél angolul, és nagyon segítőkészek az emberek. Minden szükséges hivatalos irat a főiskolán készül, és a tömegközlekedéshez tartozó bérletet is ott adják át a beiratkozás után.

Milyen várható hasznot jelent majd a külföldön eltöltött időszak?

A külföldön eltöltött időszak számomra rendkívül hasznos volt mind szakmailag, mind nyelvtanulás szempontjából. Sokat tanultam Professor Maria Graftól, a berlini hárfatanáromtól és az angol, ill. a német nyelvtudásom is sokat fejlődött, hála a sok beszélgetésnek és a nyelvtanfolyamoknak.

Név: Farkasházi Dávid

Időtartam: 2019. november – 2020. február

2019. novemberétől 2020. február elejéig a neves berlini Hochschule für Musik Hanns Eisler zeneművészeti főiskolán voltam posztgraduális szakmai gyakornok hallgató. Ez alatt a három hónap alatt számtalan új ismeretre tettem szert mind a kóruskarnagyi szakma specificitását illetően, mint általános self-menedzsment és karrierépítés terén.

Berlin és a Hochschule für Musik Hanns Eisler főiskola nem ismeretlen számomra, hiszen a 2017/18-as tanévben egy szemesztert itt tanulhattam – szintén Erasmus ösztöndíjjal. Mostani képzésemre, mint már diplomát szerzett hallgató posztgraduális státuszban vettem részt (diplomámat Kórusvezénylés szakon szereztem meg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen 2019 júniusában). Nagyon nagy öröm volt ismét az egyetem falai között tevékenykedni, habár néhány komoly változás történt az azóta eltelt két évben a Chordirigieren (kórusvezénylés) tanszakon.

A Chordirigieren szak jelenleg Berlinben

A legfontosabb változás, hogy egykori tanárom és mentorom, Jörg Peter Weigle professzor nyugdíjba vonult a tanítástól, helyére egy fiatal és ambíciózus új tanár, Justin Doyle került. Justin Doyle jelenleg egyetemi professzori státusza mellett a neves berlini Rias Kammerchor vezető karnagya is. Az idei gyakorlat során ő volt a mentorom, rengeteg új dolgot tanultam tőle. A képzés struktúrája némiképp megváltozott a korábbiakhoz képest – Justin Doyle sűrű művészeti tevékenysége miatt a Rias Kammerchorral az órák és gyakorlatok előre megadott, de rendszertelen időpontokban voltak, gyakran teljes szombati napokat is igénybe véve. Viszonylagos szabadságomnak hála ez engem nem befolyásolt, azonban a nem szakmai gyakorlati státuszú hallgatóknak komoly gondot jelentett néha a főtárgyas órákat az egyéb órákkal összeszervezni. Az egyéni foglalkozás magas szintű és alapos, ebben a tekintetben nincs változás. Egy odajáró hallgató számíthat a heti minimum 1,5-2 órás vezénylőidőre, ami összehasonlítva az itthoni képzéssel megegyező, vagy inkább kedvezőbb arányi egyéni foglalkozás.

A rendes kórusmunka továbbra is némiképp jobban működik az itthoni egyetemen, hiszen a tanár szakkal párosítva viszonylag sok hallgató tanul a Karvezetés tanszak kötelékében, ezáltal létre tud jönni egy olyan stabil 20-30 fős hallgatói együttes, amelyet a felsőbb évfolyamosok heti rendszerességgel vezényelhetnek. Berlinben a kevés hallgató miatt ilyen kórus kialakítására nincs lehetőség, e helyett Doyle professzor gyakran szervezett próbaalkalmakat külsős kórusoknál. Ilyenkor a tanszak hallgatói tartották a próbákat és vezényeltek a professzor megfigyelése és irányítása alatt. Legkiemelkedőbb alkalmak a külsős próbák közül azok, amikor a Rias Kammerchor munkájába lehet betekinteni és bekapcsolódni; ez az együttes az elérhető egyik legkiemelkedőbb szakmai műhely, amely a karnagyok előtt nyitva állhat. Justin Doyle kiváló és ösztönös pedagógus, aki folyékonyan beszél németül, angol anyanyelve mellett. Épp ezért nyelvi problémákba a tanszakon egyáltalán nem lehet ütközni, viszont nagyon hasznos látni, hogy egy nem német anyanyelvű ember hogyan tanít és

próbál németül; ez számomra nagyon jó kiindulópont volt saját szakmai nyelvi fejlődésem kiindulásához.

Az egyetem adminisztratív munkatársai – elsősorban az Erasmus kapcsolattartó – nagyon készségesek és segítőkészek, habár rendkívül sok feladatmennyiségük miatt változó, hogy milyen gyorsan küldenek el egy kért dokumentumot például. Szakmai gyakorlatos hallgatót viszonylat ritkán fogadnak ezért bizonyos esetekben kérdések merültek fel a pontos adminisztráció mikéntjével kapcsolatban, de ezekben mindig sikerült megtalálni a megfelelő megoldást, hála a nyugodt és segítőkész hozzáállásnak az egyetem részéről.

Saját fejlődésem értékelése

Justin Doyle professzor rendkívül hatékonyan hívta fel a figyelmet a vezénylés és a kórushangzás, darabok olyan részleteire, amelyek korábbi képzésem folyamán nem kerültek elő. Nagyon hasznosnak éreztem, hogy ezeket az ismeretek az diplomám megszerzése után van lehetőségem megtapasztalni, mert egy biztos alapra tudtam ráépíteni őket. Doyle professzor a legapróbb részletekig kérte számon a darabokról alkotott elképzeléseimet, amiket azután pontosan kellett megmutatnom manuálisan. Ez a fajta igényesség már a szakma legteteje, amelyet bízom benne lesz alkalmam kipróbálni az itthoni szakmai életemben is. A kotta kipreparálása is fontos része volt a gyakorlatnak, valamint a megfelelő próbainstrukciók használata is. Justin Doyle sokat mesélt saját karrierjéről is, többször láthattuk dolgozni neves nemzetközi hírű művészekkel, ennél fogva rálátásunk nyílt a karrierépítés, kapcsolatfejlesztés és általános self-menedzsment kérdéseire is. Mindezekkel együtt hazatérve sokkal tudatosabban kezdtem el darabokat tanulni, azokat próbálni és vezényelni, valamint felkéréseimet és munkáimat menedzselni.

Nyelvi támogatás

Berlinben a kezdő német nyelvtanulók is könnyűszerrel tudnak boldogulni, mivel a város rendkívül nemzetközi, nem neheztelnek, ha az ember bizonyos dolgokat inkább angolul fogalmaz meg. Legutóbbi kintlétem óta sajnos sokat felejtettem, de sok dolog gyorsan visszakerült a szókincsembe. A nyelvtanulásban elsősorban a szakmai nyelvet részesítettem előnyben, azaz megfigyeltem, hogy milyen például milyen énektechnikai instrukciók hangzanak el a próbákon a karnagyok részéről, hogyan fogalmazzák meg a sokszor anyanyelven is nehezen megmagyarázható testi- és hangszervi érzeteket a kórustagoknak. Az általános nyelvi készségen az Erasmushoz járó OLS program volt segítségemre, amely egy nagyon jól strukturált és áttekinthető online program. Külön öröm, hogy a záróteszt elvégzése után tovább két hónapig van lehetőség az online tanulásra az OLS-en keresztül.

A városról, költségekről

Berlin továbbra is Európa egyik kulturális központja, elmondhatatlan sok múzeum, koncert és más kulturális-művészeti platform elérhető a városban. Természetesen kiemelkedik ezek közül a Berliini Filharmonikus Zenekar, és általában a Berliner Philharmonie épülete, ahol valóban a zenész szakma

legjava ad koncerteket. A téli időszak alatt a város színessége némiképp visszafogottabb a tavaszi-nyári nyüzsgéshez képest, amikor szabadtéri koncertek és az általános vendéglátói élet is pezsgőbb. Ezzel együtt tényleg megszámlálhatatlan rendezvény, múzeum és koncert közül lehet választani – érdemes kisebb, kevésbé frekvenciáltabb előadásokat is megtekinteni (korábbi kintlétem alatt például lakótársaim önálló pantomim-táncos estét tartottak egy pinchehelységben).

A költségek továbbra is magasak Berlinben, főleg, ha a lakás- és hotelárakra gondolunk. A kapott támogatást mindenképpen érdemes kiegészíteni – normál részképzés esetén épphogy magát a lakbért lehet fedezni belőle. Szakmai gyakorlat esetén a támogatás nagyobb, ezért kicsit kevesebb az anyagi teher. Berlin nagy előnye, hogy a repülőjegyek nagyon olcsók a városba, ráadásul közel is van, egy átlagos Budapest-Berlin út körülbelül 10-15 ezer forintból és 5-6 óra teljes utazásból megoldható. A szakmai gyakorlathoz nem tartozott szemeszterdíj (ami a normál részképzéses Erasmushoz igen, körülbelül 250 euró), ezáltal viszont szemeszterre szóló közösségi közlekedési bérlet sem – ez némiképp drágítja a költségeket.

Összességében egy nagyon hasznos és színes időszakon vagyok túl, ahol szakmailag úgy érzem igen magas színvonalú programban volt szerencsém részt venni. Az egyetem a szervezés terén, Doyle professzor pedig az aktív munka révén juttatott olyan ismeretekhez és tapasztalatokhoz, amelyeket nem biztos, hogy itthon lehetőségem lett volna megszerezni. Bízom benne, hogy további tevékenységem során ezeket az ismereteket minél jobban el tudom mélyíteni.

Név: Schunk Franciska

Időtartam: 2020. október – 2021. június

A Bachelor második évét Berlinben végeztem Erasmus-ösztöndíjjal, a híres Hanns Eisler főiskolán, hárfa szakon.

A legnagyobb álmom volt, hogy itt tanulhassak a világhírű Prof. Maria Graftól, és nagyon hálás vagyok, hogy ezt az Erasmus-program lehetővé tette. Úgy gondolom, hogy elsősorban szakmailag, de emberileg is nagyon meghatározó volt számomra ez az egy év.

Szakmailag rengeteget tanultam ez alatt az egy év alatt. A főtárgy órák mellett még volt zenekari szólamismeret, volt csoportos óra (szeminárium) a többi hárfás növendékkal, illetve szabadon választott tárgyként még felvettem a barokkhárfát is. Mindegyik óra hatalmas élmény volt számomra. Mind a négy hárfatanárom fantasztikus volt, mindegyik másban volt a legjobb, ezért mindenkitől azt tanulhattam meg, ami a legnagyobb erőssége. Nagyon nyitottak és segítőkészek voltak mindig, emellett persze nagyon szigorúak is. Az elvárások is nagyon magasak voltak, de mindent megadtak ahhoz, hogy teljesíthessük őket. Úgy gondolom, hogy rendkívül alapos és részletes oktatást kaptam, és rengeteg tudást szívhattam magamba.

Emberileg is nagyon tanulságos volt számomra ez az év. Bizonyos szempontból nagyon nagy a szabadság, ha az ember egyedül van külföldön. Ugyanakkor viszont mindig egyedül kell helyt állni, csak magára számíthat az ember, és ez nagyon meg is tud erősíteni, egyfajta talpraesettséget, magabiztosságot is ad.

Tippek kiutazóknak:

Szálláskereséshez:

Sajnos az egyetemnek nincsen külön kollégiuma és szállást találni Berlinben nem egyszerű, de rengeteg felületen lehet keresgélni. Például [ITT](#), [ITT](#) vagy [ITT](#).

Illetve van több facebook csoport is, Berlinben élő magyarokkal, ott is van lehetőség segítséget kérni a szállással kapcsolatban. Nekem nagyon nagy szerencsém volt, ugyanis egy kollégiumban laktam a központban, mindössze 25 perc sétára az egyetemtől. Ez a kollégium a Chemin Neuf közösséghez tartozott, (Chemin Neuf Studentengewohnheim) de jónéhány ilyesmi (keresztény/katolikus) kollégium van még Berlinben. Én úgy érzem, hogy ennél jobb helyen nem lakhattam volna, mindenkinek csak ajánlani tudom.

Ha esetleg látogatni jönnének barátok, családtagok és a kollégiumokban valamiért nem lenne hely nekik, akkor Berlinben rengeteg lehetőség van pár napos szállásra. Hostelek, hotelek, panziók stb.

Étkezéshez:

Számomra az étkezés sokszor nehézséget okozott, ugyanis a vírus miatt az egyetemen zárva volt a menza, illetve a városban is alig voltak nyitva éttermek. Mindenféleképpen érdemes a nagyobb boltokban (Kaufland, Edeka, Rewe) bevásárolni és otthon főzni, még ha a az időbe nehezen is fér bele. Természetes amikor nincs koronavírus, akkor sokkal egyszerűbb megoldani az étkezést, már csak az egyetemen is, de a városban is rengeteg lehetőség közül lehet válogatni.

Érdekes helyek:

Berlin nagy, sőt hatalmas város, ráadásul sokszínű is- rengeteg kisebb kerület, lakónegyed, körzet kínál sajátos hangulatú helyszíneket. Utazás előtt kaptam egy könyvet „111 különleges hely Berlin” címmel, amit mindenkinek tudok ajánlani. A szokásos úgymond „alap” látnivalókon túl vannak benne olyan helyek, amire alából nem biztos hogy figyeltem volna, de hihetetlenül izgalmas volt megkeresni ezeket.

Egy pár példa ebből a könyvből: A ház, amelyben David Bowie élt, a Grunewald vadászkastély, a Stadt der Tiere, a Teufelsberg

Pár példa azok közül amit szerintem mindenkinek látnia kell: Brandenburger Tor, Reichstag, Tiergarten, Berliner Dom

Egyetemi ügyintézés tapasztalatok:

A koronavírussal kapcsolatos korlátozások miatt mindent csak online lehetett intézni, ami sokszor elég lassan ment. Azonban mindenki nagyon segítőkész, kedves és rugalmas volt. Az elején segítettek főleg nagyon sokat, hogy mikor milyen ügyben kihez tudok fordulni, illetve a többi diák is nagyon kedves és segítőkész volt, bármiben is kértem a segítségüket.

Összefoglalva: Mindenkinek csak ajánlani tudom a berlini Hanns Eisler főiskolát, illetve az egész Erasmus-programot is. Szerintem felejthetetlen élmény lehet mindenki számára, minden nehézségével együtt fantasztikus, és egyben nagyon tanulságos is.